

Ghid pentru părinți speciali

Martie 2018

Acest material a fost elaborat în cadrul proiectului "Ghid pentru părinți speciali" implementat de Asociația Copii și Zâne, susținut prin Timotion - Timișoara se mișcă! 2017, eveniment organizat de Club Sportiv Asociația Alergotura și Fundația Comunitară Timișoara.

Colectivul de redacție:

Psihopedagog Pascariu Luciana Alexandra - Asociația Copii și Zâne
Psiholog Popa Marcela Andreea - Asociația Copii și Zâne
Psiholog Stoia Dalia Codruța Maria - Asociația Copii și Zâne
Ancuța Coman- Psiholog și Psihoterapeut în formare - Asociația Copii și Zâne

Asociația Copii și Zâne
Piața Plevnei, nr. 7, ap. 1
Timișoara
Tel: 0726339219
contact@copii-si-zane.ro
www.copii-si-zane.ro

De ce acest proiect?

Timp de 6 ani am colindat orașul în lung și-n lat ca să fim alături de cei peste 15 copii și familiile lor. Ne umpleam gențile de jucării, bomboane și ciocolată și mergeam de la copil la copil să-i ajutăm în lupta cu tulburarea de dezvoltare. Am trăit alături de familii sentimente de neputință atunci când nu găseam o cale potrivită pentru copil dar și bucurii imense la fiecare pas mic spre independență și integrare. Știm cât de greu a fost pentru fiecare familie să găsească soluțiile cele mai bune atunci când și-au dat seama că cel mic nu se dezvoltă la fel ca ceilalți copii de vârsta lui.

Așa a apărut ideea de a strânge toate informațiile utile într-un ghid plin de informații despre ce e de făcut atunci

când părintele suspectează o întârziere în dezvoltare sau când doar ce a primit un diagnostic.

Intervenția timpurie este esențială în recuperarea copiilor cu întârziere în dezvoltare. Cu cât mai repede se începe intervenția, cu atât șansele de recuperare sunt mai mari. Din păcate, părinții nu au acces la informații unitare atunci când suspectează o întârziere în dezvoltare a copilului. Ghidul îi va ajuta pe părinți să parcurgă mult mai ușor și mai repede pașii de început. Vor ști ce au de făcut dacă micuțul lor nu se dezvoltă la fel ca ceilalți copii și vor putea începe intervenția terapeutică la timp.

Dorim să mulțumim tuturor partenerilor: medici, psihologi, terapeuți și reprezentanți ai instituțiilor și asociațiilor care au răspuns pozitiv la

inițiativa noastră și au luat parte la realizarea acestui ghid. Gândurile noastre de mulțumire și apreciere se îndreaptă și către beneficiarii acestui proiect, părinți care au participat la workshop-urile de informare, care au completat chestionarele și care ne-au inspirat și motivat în scrierea acestui ghid.

Mulțumim organizatorilor Timotion-Timișoara se mișcă, Club Sportiv Asociația Alergotura și Fundația Comunitară Timișoara, pentru șansa acordată proiectului "Ghid pentru părinți speciali" și sprijinul oferit la fiecare pas. Suntem recunoscători tuturor donatorilor, alergătorilor și sponsorilor fără de care acest proiect nu s-ar fi putut desfășura.

Echipe "Copii și Zâne"

Asociația Copii și Zâne

Asociația Copii și Zâne desfășoară activități educative și recreative pentru copii cu întârzieri în dezvoltare, dar și pentru copii tipici. Prin proiectele sale educaționale și de informare, Asociația promovează modalități eficiente de îngrijire, educație și integrare, urmărind bunăstarea copiilor și a părinților acestora și valorizarea potențialului fiecăruia. Misiunea noastră este de a crea un model de abordare terapeutică și educațională atât a copiilor cu dizabilități, cât și a copiilor tipici în comunitate, pentru a oferi șansele cele mai bune pentru o viață independentă și integrare în societate.

Începând din 2009, echipa asociației a desfășurat proiecte și a încheiat parteneriate menite să ne aducă mai aproape de misiunea ce ne-am propus-o:

- “Și eu sunt aici”-campanie de conștientizare și informare despre drepturile copiilor cu autism;
- “Lumea prin ochii unui copil cu autism”-desfășurat cu ocazia zilei internaționale a

autismului, 2 aprilie, și-a propus creșterea gradului de conștientizare a comunității locale asupra nevoilor persoanelor diagnosticate cu autism și strângerea de fonduri pentru beneficiarii asociației prin: expunerea fundei din piese puzzle, simbol al autismului, în centrul Timișoarei, expoziție de lucrări plastice ale copiilor, invitația gratuită pentru publicul larg la vizionarea filmului

“Temple Grandin”;

- Sărbătorirea zilei internaționale a copiilor prin evenimentul “Ne jucăm pe tărâmul culorilor”, desfășurat la Institutul Francez Timișoara. Participarea gratuită a copiilor la 2 ore de călărie în colaborare cu echipa HorsEmotion Timișoara;

- Campanie de strângere de fonduri pentru susținerea terapiei Carolinei prin participarea la “Art Jewelry Festival” în octombrie 2015;

- Serata spiridușilor - eveniment organizat pentru a asigura 3 luni de terapie gratuită pentru Thomas, unul dintre beneficiarii noștri cu progrese majore în recuperare;

- Evenimente caritabile ca: “Glob de veselie” prin vânzare de tablouri, decorațiuni de Crăciun pentru a susține terapia celor 22 de beneficiari ai asociației; “Fulare care aduc bucurii” în colaborare cu Asociația Construiește-ți lumea; “Târguri de Mărțișor” prin care am adus produse handmade realizate împreună cu beneficiarii asociației în 12 firme din Timișoara, promovând cauzele noastre sociale și informând angajații despre tulburările de dezvoltare;

- Serbarea de Crăciun organizată la clubul de copii Castelino cu daruri oferite copiilor în colaborare cu firmele partener;

- “Un Brad cu Atitudine” organizat în colaborare cu Asociația “Construiește-ți lumea” și “La Bufet-cooking ideas”, a presupus construirea de către copii voluntari a unui brad și expunerea acestuia în centrul orașului, precum și achiziționarea simbolică a unei ramuri în schimbul unei donații pentru a sprijini terapia copiilor cu materiale educaționale noi;

- Proiectul “Helping by playing”, organizat de către Grow, a con-

stat într-un meci de fotbal al generațiilor în care o echipă de adulți de peste 40 de ani s-a confruntat cu o echipă de copii de până în 18 ani. Evenimentul a avut ca și scop caritabil strângerea de fonduri pentru Copii și Zâne;

- "Camera senzorială pentru copii veseli"- amenajarea unei camere senzoriale pentru copii cu sprijinul firmelor Profi și Flextronics;

- "Terapeuți pregătiți - copii fericiți"- am reușit să pregătim prin cursuri de formare cu acreditare internațională 6 membri ai asociației, aceștia urmând să obțină acreditarea de Registered Behavior Technician;

- Participare la evenimentele sportive Timotion cu proiecte ce servesc copiilor cu dizabilități și familiilor acestora;

- Participarea la Festivalul Plai cu ateliere ca "Armonie în simțuri - Experimentează grădina noastră senzorială" , "Clădește pozitiv - Analiza aplicată a comportamentelor (ABA) în viața de zi cu zi" , "Hipnoza în terapie și în realitatea cotidiană" (susținut în colaborare cu Cabinet Individual de Psihologie Mușat Otilia);

- Colaborare în proiectul "After5", prin care 20 de copii peste 13 ani au experimentat o modalitate de învățare nonconformistă, în natură;

- Colaborare cu Asociația "Construiește-ți lumea" și Afterschool Happy Class în oferirea de programe educaționale ce urmăresc dezvoltarea personală pentru copiii de școală primară și gimnazială.

Beneficiarii noștri sunt copii cu cerințe educative speciale (autism, Sindrom Down, hipoacuzie, paralizie cerebrală, întârzieri nediagnosticate, diverse tulburări în dezvoltare) pe care îi sprijinim prin intervenții bazate pe principiile analizei aplicate a comportamentului, dar și copii tipici pentru care urmărim abilități de dezvoltare personală și emoțională armonioase.

COPII
și zâne

Asociația Copii și Zâne
Piața Plevnei, nr. 7, ap. 1
Timișoara
Tel: 0726339219
contact@copii-si-zane.ro
www.copii-si-zane.ro

Asociația “Construiește-ți lumea!”

Asociația “Construiește-ți lumea!” dorește să trezească dorința copiilor de a-și aduce contribuția la o lume mai bună. Ne propunem să dăm copiilor ocazia de a descoperi că au puterea, resursele și posibilitatea de a gândi un proiect, de a i se dedica și de a-l duce la bun sfârșit. În cadrul unor proiecte de tipul copii pentru copii, încercăm să îi deschidem pe voluntarii noștri spre a înțelege problemele lumii în care trăiesc și dificultățile cu care se confruntă persoane de vârsta lor.

Copiii sunt, în general, obișnuiți ca alții să decidă pentru ei. Este necesar ca ei să învețe cum se ia o decizie, cum se caută soluția unei probleme, cum se asumă responsabilitatea finalizării unei decizii. Copiii voluntarii ACL trăiesc experiențe de a fi implicați activ, de a se cunoaște și de a-și descoperi resursele.

Proiectele Asociației “Construiește-ți lumea!” sunt dedicate:

- Susținerii terapiei copiilor cu nevoi speciale prin campanii de conștientizare și strângere de fonduri (proiectele Un Brad cu Atitudine, Fulare care aduc bucurii, De mână unui copil pentru sufletul altui copil).
- Copiilor din familii aflate în dificultate (asigurare de pachete de hrană, lemne de foc, haine, jucării, cărți, medicamente).
- Atelierelor de proiecte cu impact în comunitate, seminarii de educație antreprenorială, de comunicare de idei, de dezvoltare personală pentru elevi.
- Proiecte de educație pentru sănătate: alimentație sănătoasă, sport, alegeri conștiente.

Timotion

"Timotion este mult mai mult decât un eveniment ce se desfășoară o dată pe an. Acea dată de aprilie este doar punctul culminant al unei munci de un an, iar Timotion înseamnă o vastă rețea de voluntari, organizații partenere, instituții locale, sponsori și donatori care contribuie fiecare, după posibilități, la afirmarea spiritului de solidaritate și a dorinței de a face bine, care sălășluiesc în noi. Aceasta este, de fapt, cred eu, frumusețea conceptului Timotion: contribui la propria ta stare de bine, bucurându-te de endorfină și de satisfacția de a da o mână de ajutor celor din jur și, în același timp, ai parte de împlinirea și încrederea pe care ți le dau sentimentul de apartenență la o comunitate puternică. Acestea sunt și motoarele care ne dau energie și putere de muncă celor din echipa de organizare. Este o rețetă pe care o recomandăm fără rezerve tuturor."

Cristina Potra-Mureșan,
manager proiect
Timotion

Timotion este despre alergare, despre oameni implicați, comunitate și solidaritate, este despre organizații și inițiative cu impact pozitiv în societatea lor, despre oameni ca mine și ca tine care nu doar visează la o comunitate unită și prosperă, ci se implică financiar sau voluntar, în măsura în care pot, în realizarea ei. Acești oameni sunt făurari ai binelui, pentru care cuvinte precum "nu mă interesează" sau "la ce bun" nu fac parte din viața de zi cu zi, sunt visători și încrezători, dar totodată mânguitori ai vieții comunității, puțin câte puțin, pas cu pas.

Timotion este, pe înțelesul tuturor, cel mai mare eveniment de alergare și strângere de fonduri în folosul comunității din județul Timiș, care de 4 ani reușește să aducă laolaltă mii de oameni diferiți, dar cu o dorință comună: să miște într-un mod pozitiv lucrurile din zona lor. Astfel acești oameni diferiți donează fie taxa de participare, fie suma dorită, către acel proiect din cadrul Timotion care le oferă încrederea și motivarea schimbării în bine. Totodată prin cele 6 curse de alergare propuse, Timotion permite oricui să participe, indiferent de vârstă, condiția fizică sau nivelul de abilități.

A

Am acceptat cu drag invitația de a vă adresa câteva vorbe, vouă celor aflați la început de drum, vouă părinților speciali cărora vă este adresat acest ghid. Am acceptat pentru că am fost acolo "la început" și știu cum este, cunosc etapele prin care treceți. Acum la mulți ani distanță de început, văd situația în altă lumină.

Vă pot spune că diagnosticul de autism sau altă tulburare de dezvoltare nu este un capăt de drum. Este un început de a trăi și vedea viața altfel. Nu spun că este ușor, nici pe departe, dar trebuie să știți că timpul poate fi aliatul sau dușmanul vostru în noul drum.

Este aliat atunci când vă alarmați și căutați răspunsuri în momentul în care vedeți că ceva nu este în regulă cu pruncul vostru și reușiți să depășiți propria durere și negare în fața diagnosticului și înțelegeți că intervenția timpurie, terapia de calitate cu oameni bine pregătiți și potențialul copilului sunt calea spre o viață mai bună a lui și a voastră pe termen lung.

Profitați de șansa la recuperare, la atingerea potențialului maxim al copilului, atunci când este mic, nu lăsați timpul să treacă inutil pentru că devine un dușman și veți realiza asta peste mulți ani, când nu îl veți putea întoarce.

Există o vorbă: "timpul le vindecă pe toate"... în cazul unui diagnostic de tulburare din spectru autist, nu este așa. E drept că vă poate vindeca durerea și suferința voastră, sau măcar o estompează, dar diagnosticul copilului nu îl anulează. Așa că folosiți timpul cu multă înțelepciune în favoarea copilului.

Căutați să faceți terapie de calitate cu oameni bine pregătiți și faceți din terapeuți aliații voștri și împreună cu ei, echipă în favoarea copilului.

Oricât de greu vă pare drumul ce vă așteaptă, aveți încredere în forțele voastre, cereți ajutor și căutați soluții, nu vă resemnați în fața diagnosticului și nu așteptați să treacă de la sine pentru că nu o să se întâmple asta.

O să aveți multe de învățat de la și împreună cu pruncii voștri. Vă doresc toată puterea din lume și aveți încredere în voi și în potențialul copilului.

**Maria Hulea, 42 de ani, mama de copil de 14 ani și jumătate,
diagnosticat târziu la 4 ani și jumătate.**

Întârzierile și tulburările de dezvoltare

Atunci când copilul nu îndeplinește anumite standarde de dezvoltare în una sau mai multe arii, putem vorbi de o întârziere în dezvoltare.

În ce arii de dezvoltare pot apărea întârzieri și cum se manifestă:

1. Aria cognitivă: când copilul nu deține și nu utilizează concepte de bază precum atenția, memoria, categorizarea și rezolvarea de probleme conforme vârstei cronologice;

2. Aria limbajului și a comunicării: când copilul nu înțelege limbajul receptiv (ex. nu înțelege instrucții simple), nu deține limbajul expresiv (nu vorbește) sau nu comunică non-verbal prin gesturi, mimică etc;

3. Deprinderile sociale și emoționale: când copilul nu știe să se joace cu jucăriile dar se poate atașa de un anumit obiect, nu răspunde la nume, nu relaționează eficient cu ceilalți, poate avea comportamente

repetitive, etc. Când copilul nu conștientizează și nu înțelege emoțiile proprii sau ale celorlalți sau când își manifestă emoțiile în mod disfuncțional. Nu are capacitatea de auto-reglare emoțională (ex. crize de plâns, și se liniștește foarte greu);

4. Aria motorie: când copilul are probleme în a-și coordona mișcările corpului, atât mușchii mari (motricitatea grosieră - ex. Rotirea corpului) cât și mușchii mici (motricitatea fină - ex. Mișcări ale degetelor);

5. Autonomia personală: când copilul nu are capacitatea de a se auto-îngriji în funcție de specificul vârstei (ex. Nu mănâncă singur, nu poate folosi toaleta, nu se spală pe mâini etc.) sau de a se feri de pericole.

Unele întârzieri în dezvoltare

cum sunt cele motorii se pot depista chiar în primele luni de viață. Altele pot fi observate între 1 și 3 ani. Cu cât depistarea se face mai devreme cu atât șansele de recuperare sunt mai mari. Este destul de greu să se facă diferența între o întârziere în dezvoltare și o tulburare în dezvoltare atunci când copilul este mic. În întârzierea de dezvoltare copilul poate recupera competențele deficitare ajungând la același nivel de dezvoltare ca și colegii lui de aceeași vârstă. În ceea ce privește tulburarea de dezvoltare, aceasta poate fi o condiție pe viață dar cu posibilitatea de a-și îmbunătăți starea.

Scurtă clasificare a tulburărilor în dezvoltare:

1. Tulburări de învățare:

- Tulburările de învățare a

cititului (denumite și Dislexii);

- Tulburările de învățare a scrisului (denumite și Disgrafii);
- Tulburările de învățare a calculului matematic (denumite și Discalculii);
- Tulburări mixte de învățare.

2. Tulburări de comunicare:

- Tulburarea limbajului expresiv (Copiii cu această tulburare au dificultăți în a-și

probleme de ritm și fluență în vorbire);

- Tulburări de comunicare socială (ex. când copilul nu se poate adapta adecvat la interlocutor, ex. nu poate menține contactul vizual, sau nu zâmbește ca răspuns la vorbirea celui alt);

Tulburări de comunicare nespecificate.

3. Tulburarea din spectrul

4. Tulburări motorii:

- tulburarea de dezvoltare a coordonării;
- tulburarea cu mișcări stereotipe;
- tulburarea Tourette;
- tulburarea cronică cu ticuri motorii sau vocale.

5. Tulburarea de dezvoltare intelectuală: ușoară, moderată, severă, profundă

comunica nevoile, gândurile și intențiile prin intermediul cuvintelor);

- Tulburarea limbajului mixt expresiv și receptiv (când copilul are dificultăți atât în înțelegerea limbajului cât și în exercitarea lui);
- Tulburarea de pronunție (dislalia);
- Balbismul (când copilul are

autismului:

- autismul infantil;
- sindromul Rett;
- tulburarea dezintegrativă a copilăriei;
- tulburarea Asperger;
- Tulburări pervazive de dezvoltare nespecificate (Autismul atipic).

Atât în întârzierea de dezvoltare cât și în tulburarea de dezvoltare se recomandă intervenția terapeutică timpurie. Cu cât se începe mai devreme, când copilul are în jur de 2 ani, cu atât progresele sunt mai vizibile.

Program National de Identificare Precoce a Tulburarii de Spectru Autist si Tulburari Asociate

In atentia medicului de familie:

Aceste intrebari scoreaza capacitatile copilului de interactiune si relationare, de comunicare non-verbala si rezonanta emotionala.

Intrebari adresate parintelui:	Da	Nu	Uneori
Copilul dvs va priveste in ochi cind vorbiti cu el?	0	2	1
V-ati gandit uneori ca nu aude normal?	2	0	1
Copilul dvs este dificil la mancare?/ Pare lipsit de apetit?	2	0	1
Intinde bratele sa fie luat in brate?	0	2	1
Se opune cand este luat in brate de dvs?	2	0	1
Participa la jocul "cucu-bau"?	0	2	1
Zambeste cand dvs ii zambiti? –intrebare inlocuita la 24 luni cu intrebarea : Foloseste cuvantul "mama" cand va striga?	0	2	1
Poate sa stea singur in patut cand este treaz?	2	0	1
Reactioneaza intotdeauna cand este strigat pe nume?/ Intoarce capul cand este strigat?	0	2	1
Observatiile medicului de familie			
<i>Evita privirea directa/ Nu sustine contactul vizual</i>	1	0	-
<i>Evidenta lipsa de interes pentru persoane</i>	1	0	-
<i>Dupa 24 de luni: Stereotipii motorii(flutura mainile, topaie, merge pe varfuri, se invarte in jurul propriei axe, posture inadecvate, etc.)</i>	1	0	-

Scorare

Scor	0-6	Risc minim	
	7-9	Risc mediu	Reevaluare peste 3 luni
	10-18	Risc sever	Trimitere catre medicul specialist psihiatrie pediatrica/neuropsihiatrie pediatrica

Bibliografie

1. Michael Rutter, M.D., F.R.S., Ann Le Couteur, M.B.B.S., Catherine Lord, Ph.D. (2010) - Autism Diagnostic Interview-Revised, O.S. Romania
2. Baron-Cohen S, Cox A, Baird G (2006) - Checklist for Autism in Toddlers (CHAT), Assessment Scales in Child and Adolescent Psychiatry, Ed. Informa Healthcare, UK
3. Christopher Gillberg (1989) - Screening for autism at the well-baby clinic at ages 10 and 18 months, Diagnosis and Treatment of Autism, Ed. Plenum Press, New York and London

*Acest chestionar de screening a fost elaborat in cadrul Programului National de Sanatate Mintala 3.1 Subprogramul de profilaxie in patologia psihiatrica si psihosociala si validat in populatia generala de catre UBB Babes-Bolyai.

Diagnosticul în tulburările de dezvoltare

În calitate de practician în domeniul psihiatriei pediatrice, deseori sunt pusă în fața necesității diagnosticării unor posibile anomalii în dezvoltarea copilului, încă de la vârste foarte fragede. Totuși, înainte de a cunoaște patologia, este esențială o bună stăpânire a cunoștințelor în ceea ce privește etapele normale de dezvoltare a copilului.

În continuare voi trata pe scurt diferitele etape de dezvoltare a copilului între 0 și 2 ani, în funcție de perioada de vârstă în care acestea apar, atât în aria cognitivă, cât și în cea socială. Se iau în considerare anumite puncte de referință (raportate temporal), în funcție de care se poate decide dacă evoluția unui copil este sau nu încadrabilă în normal. De la sine înțeles, ușoare variații la aceste valori sunt acceptate, considerându-se că atâta timp cât nu sunt exagerate, copilul poate recupera pe termen lung o dezvoltare fiziologică.

0-6 luni

- copilul recunoaște și imită expresiile faciale ale părinților;
- are o preferință pentru persoanele familiare;
- găgurește la vârsta de 2 luni (scurte vocale);

- apare lalalizarea la vârsta de 4 luni ("bababa");

- se dezvoltă atenția de legătură - sugarul începe să reacționeze la mesaje auzite, concentrându-se pe obiectul la care i se atrage atenția din exterior;

- zâmbește ca răspuns la zâmbetul persoanelor cunoscute în jurul vârstei de 6 săptămâni, inițiază zâmbetul și râde la 3-4 luni.

7-12 luni

- permanența obiectului (la 8 luni) - înțelege că obiectele sau persoanele există chiar și când nu se află în câmpul său vizual;

- arată cu degetul la 1 an;
- învață și răspunde la numele sau la 1 an;
- folosește sunete când interacționează cu părintele;

- întinde obiecte la cerere sau execută alte comenzi simple la 9 -10 luni;

- apare primul cuvânt în jurul vârstei de 12 luni, cu variații între 8 -18 luni.

13-18 luni

- se dezvoltă empatia - reflectă și simte emoțiile altei persoane, încearcă să își consoleze părintele;

- vocabularul se dezvoltă intens - 200 de cuvinte;

- se recunoaște în oglindă;
- devine posibil jocul "de-a v-ați ascunselea".

19-24 luni

- construiește o structură din cuburi;

- apar jocurile de simulare "de-a mama", "de-a doctorul" etc.;

- combină 2 sau mai multe cuvinte ("nu, mama", "vreau asta");

- simte jenă, rușine, vină;
- empatizează cu ceilalți, oferă îmbrățișări;
- imită alți copii sau adulți în joacă.

De obicei, părinții sunt primii care observă o întârziere în dezvoltarea copilului, prin compararea acestuia cu ceilalți copii de aceeași vârstă. Nu de puține ori, părinții nu observă nimic anormal în dezvoltarea copilului, urmând ca medicul de familie sau alte persoane să sesizeze problemele și să îndrume părinții către medicul

psihiatru. La primele semne de întrebare, părinții ar trebui să se adreseze medicului de familie sau pediatrului. Diagnosticul final va fi pus de către medicul de psihiatrie pediatrică. Din păcate, de foarte multe ori părinții apelează târziu la o evaluare de specialitate, mergând pe principiul că "se rezolvă" cu timpul, pe măsură ce copilul crește. Mulți părinți refuză să accepte ideea că micuțul lor ar putea avea o problemă, negând acest lucru până când poate fi prea târziu pentru o intervenție eficientă.

Întârzierea în dezvoltare poate fi globală, adică pe toate arile de competențe (cognitive, sociale, emoționale, motorii, de autonomie personală, de limbaj și comunicare), sau doar pe câteva dintre acestea. Există instrumente standard de evaluare a dezvoltării psihomotorii (scale, teste, interviuri), care pot fi utilizate ca parte a evaluării, dar acestea nu trebuie să reprezinte singura modalitate de evaluare. Aceste instrumente de evaluare pot fi utilizate atât de către medicul pedopsihiatru, cât și de către psiholog.

Cauzele întârzierii în dezvoltare sunt multiple și diferă de la copil la copil: consumul de alcool, tutun, medicamente în timpul sarcinii de către mamă, infecții și boli ale mamei, prematuritate, suferință la naștere, sindroame genetice, boli neurologice, boli metabolice, leziuni traumatice cerebrale, deficite senzoriale, neglijare și lipsa stimulării adecvate, etc.

În cadrul consultației de psihiatrie pediatrică, medicul evaluează familia în ansamblu, copilul, relația și interacțiunile dintre părinți și copil, dezvoltarea psihomotorie a copilului și istoricul dezvoltării, adaptarea copilului în mediul nou, limbajul și comunicarea, socializarea, jocul, gândirea etc. La finalul consultației inițiale medicul va recomanda și alte consultații interdisciplinare sau investigații paraclinice, în funcție de suspiciuni, și se va stabili data următoarei consultații.

Diagnosticul diferențial al unei tulburări

de dezvoltare se face cel mai adesea cu întârzierea mintală și cu tulburările din spectrul autist, dar și cu alte tulburări medicale și psihiatrice. Deseori, când copilul prezintă o întârziere în dezvoltarea limbajului, părinții caută informații pe internet și ajung să creadă că al lor copil suferă de autism, diagnostic în care există și alte semne specifice (nu arată / indică, lipsa coordonării comunicării nonverbale, lipsa împărtășirii intereselor / bucuriei, mișcări repetitive ale obiectelor, lipsa unei priviri adecvate, lipsa răspunsului la strigarea pe nume, lipsa expresiilor de fericire, lipsa afecțiunii, prozodie particulară, mișcări / posturi repetitive ale corpului, socializare inadecvată, stereotipii, absența jocului simbolic, joc bizar, "pare în lumea sa").

Investigațiile necesare pentru diagnosticul diferențial sunt: consultul de neurologie pediatrică, consultul oftalmologic, consultul ORL, electroencefalograma (EEG), analize de laborator pentru depistarea unor boli metabolice sau genetice, RMN, evaluarea psihologică etc.

În urma consultației de psihiatrie pediatrică și a investigațiilor necesare, medicul stabilește diagnosticul și planul terapeutic.

Tratamentul va ține obligatoriu cont de cauza întârzierii în dezvoltare și este cel mai adesea recuperator, constând în kinetoterapie, stimulare cognitivă, logopedie, consilierea părinților, în funcție de caz. Deseori se asociază și medicație neurotrofică, datorită eficienței dovedite, pentru stimularea dezvoltării creierului, limbajului și pentru îmbunătățirea capacității de învățare, a atenției, a memoriei etc.

Dr. Silvia Popescu

Medic Specialist Psihiatrie Pediatrică

Competență în Psihoterapie Cognitiv-Comportamentală

Încadrarea în grad de handicap a copilului

Societatea civilă profesională de psihologie Drienovsky, Giuris și Lațcu oferă servicii de evaluare psihologică a copilului cu dizabilități și/sau cu cerințe educaționale speciale (CES) în vederea încadrării în grad de handicap.

Scopul unei evaluări psihologice este stabilirea funcționalității copilului, funcționalitate ce se referă la calitatea funcțiilor organice și activităților copilului în mediul în care trăiește. Nivelul de autonomie al copilului este evaluat iar în funcție de acesta se oferă sprijinul și intervenția psihologică corespunzătoare.

Evaluarea psihologică se realizează prin raportare la standardele existente, prin instrumente psihometrice (teste, chestionare, etc) avizate, validate științific și etalonate pe populația românească, respectând cerințele legale referitoare la evaluarea copiilor cu dizabilități / CES. (În cazuri excepționale, se permite utilizarea instrumentelor neetalonate pentru

dizabilitățile pentru care nu există teste etalonate.)

Sunt evaluate capacitatea, adică cel mai înalt nivel de funcționare pe care copilul îl poate atinge, performanța, progresul și potențialul de recuperare.

În vederea realizării evaluării psihologice se vor folosi următoarele instrumente, în funcție de vârsta cronologică copilului:

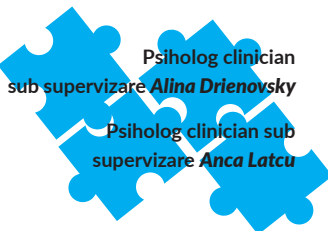
- Denver II;
- Matricile Raven Color;
- Testul Binet Binet Simone;
- Fișa de dezvoltare psihomotrică (1-6 ani).

Evaluarea se finalizează sub forma FIȘEI de EVALUARE PSIHOLOGICĂ, pe care

părintele/tutorele o primește cu timbru și cu care se poate prezenta la medicul specialist și la

Comisia de Evaluare și Încadrare în Grad de Handicap din structura D.G.A.S.P.C.

În realizarea unei astfel de evaluări se vor lua în considerare factorii de mediu, familiali cât și cei educaționali.

Psiholog clinician
sub supervizare **Alina Drienovsky**

Psiholog clinician sub
supervizare **Anca Latcu**

Dr. Delia Palencsar

Motto: *“Sa devii ceea ce esti!”*

Dr. Delia Palencsar, M.D., medic specialist neurolog și psihiatru, psihoterapeut - logoterapeut și analiză existențială Frankl (Viena 1999).

Aflat în plin centrul Timișoarei, acest cabinet și pe această specialitate, este

primul deschis încă din anul 1995. Este un cabinet medical individual, neextins în care discreția, deontologia și respectul față de pacient sunt pe prim plan.

Cabinetul medical oferă: Consultații Neurologie (cefalee, vertij, ticuri, sindroame postmeningeale, encefalite și post traumatisme cranio-cerebrale, boli musculare, sindroame paretice și paralizii, etc.);

• Consultații Psihiatrie (stări de agitație, astenie, tulburări de concentrare ale atenției și memoriei, ADHD, tulburări de scris, citit și calcul matematic, balbism, insomnii, somnambulism, obsesii, fobii, reacții de stres, tulburări afective, anxietăți, depresii, labilitate emoțională, enurezis, encopresis, tulburări emoționale, tulburări de comportament, tulburări somatice, autism, tulburări de orientare sexuală, etc.);

- Psihoterapie;
- EEG;
- Evaluări psihologice - prin colaborare.

Consultațiile sunt făcute prin dubla abordare, atât neurologică cât și psihiatrică, fiind o abordare complexă pe principiul cauză efect. Așadar, este depistată cauza care produce simptomatologia, indiferent de manifestarea ei, de multe ori chiar periferică, asigurându-se astfel succesul terapeutic.

Organismul uman este necesar a fi privit ca un tot unitar și de aceea este necesară o abordare multiplă, pe care și pacientul trebuie să o înțeleagă prin explicațiile oferite și să fie alături de medic atât timp cât este nevoie până la vindecare.

Psihoterapia sau “chirurgia sufletului” este cea care completează și uneori înlocuiește terapia medicamentoasă (clasică și/sau naturistă). Psihoterapia practică în cadrul cabinetului se numește - Logoterapie și analiză existențială “frankliană” (după numele părintelui ei psihiatru

Dr. V. Frankl - Los Angeles). Pregătirea în această psihoterapie a fost îndelungată pe parcursul a șapte ani, constituind astfel o supraspecializare, efectuată în mai multe țări ale Europei, centrul ei fiind la Viena. Pregătirea a fost făcută sub îndrumarea unui alt medic psihiatru de renume mondial Dr. Med. Alfred Langle și Dr. Med. Wilhelmine Popa.

Este o psihoterapie modernă extrem de realistă și necomplicată, acceptată și plăcută fiecărei persoane, cu sau fără o patologie anume.

Ea are la bază sensul existenței umane, persoana (ființa umană cu demnitate) fiind privită și adusă la conștientizarea că are valori multiple și sens personal în propria viață cât și în a celorlalți. Este cea care redă încrederea de sine, puterea, echilibrul și desigur speranța.

Psihoterapia constă în nouă ședințe, câte una pe săptămână, fiind o psihoterapie scurtă ca durată. Este esențială prin abordarea individuală și discretă a fiecărei persoane în parte, cu specificitatea problemelor și a suferinței. De notat este faptul că această psihoterapie, în plan internațional se adresează adulților și tinerilor, dr. Palencsar Delia fiind cea care o practică în premieră și cu cei mici de la vârsta de șapte, opt ani în funcție de particularitatea fiecăruia.

EEG este o investigație care vine și completează consultația pentru stabilirea unui diagnostic cert.

Adresă: Timiș, Timișoara, Str. Piatra Craiului, nr.3, sc.D, ap.1

Telefon: 0740-498.626 - pentru programări
0256-491.089

Program: luni, miercuri și vineri - 14:00 - 23:00
marți și joi - 08:00 - 13:00

Cabinet Medical Psihiatrie Pediatrică Dr. Popescu Silvia

Servicii:

- consultații de psihiatrie pediatrică (evaluare psihiatrică completă, diagnostic, tratament - dacă este necesar);
- ședințe de consiliere/psihoterapie (individuală/de familie/de cuplu);
- sfaturi de parenting;
- evaluări pentru încadrare școlară sau în grad de handicap;
- certificate medicale;
- adeverințe medicale.

Pentru minorii asigurați CAS, toate serviciile de mai sus sunt GRATUITE, în limita locurilor disponibile!

Adresa: Intrarea Martir Ianoș Paris nr. 11 (fosta strada Vălenii de Munte) - zona Lidia, Timișoara

Telefon: 0720.195.894

*Program de consultații flexibil în funcție de programări.
Luni - Duminică între orele 8-20*

Comunicarea diagnosticului familiei

Comunicarea diagnosticului familiei este o etapă importantă ce urmează după diagnosticarea copilului. Vestea în sine este una cu un impact emoțional foarte mare asupra familiei și tocmai de aceea devine cu atât mai important ca modul în care este comunicată să fie unul cât mai cu grijă posibil. Este necesar ca medicul sau terapeutul să fie aproape de membrii familiei și să îi ghideze pe mai departe în proces. Informația are o mare încărcătură emoțională și este important ca ea să fie transmisă cu blândețe și empatie.

Cui îi este transmis diagnosticul

Pentru transmiterea diagnosticului este important ca medicul sau terapeutul să creeze un mediu sigur, în care să nu existe factori disturbatori sau aceștia să fie reduși pe cât posibil. Sunt invitați la discuție ambii parteneri. Este important ca amândoi să fie prezenți pentru ca transmiterea informației să nu aibă un mijlocitor, ci ea să fie cât mai clar descrisă pentru cuplu.

În cazul unui părinte singur, este indicat ca acesta să fie însoțit de o persoană dragă, care să poată fi acolo când părintele părăsește cabinetul după primirea diagnosticului. Suportul moral și emoțional în

astfel de situații este un aspect foarte important.

Cum se transmite diagnosticul fraților

Dacă vorbim de o familie cu mai mulți copii, atunci cel mai indicat ar fi ca părinții să fie cei care transmit diagnosticul. În niciun caz să nu se evite comunicarea lui, întrucât ceilalți copii vor ști că ceva nu este în regulă și vor crede că ei sunt cei care creează probleme în familie. Este important ca părinții să transmită informația cât mai pe înțelesul copiilor, să fie împreună când fac asta, să creeze un mediu confortabil pentru copii și să transmită ideea că ei să se bucure în continuare de copilărie ca și până atunci. Parentificarea

celorlalți copii nu este nici pe departe o soluție, sistemul fraternal este important să rămână bine delimitat și ei să se joace împreună, să se bucure de copilărie. Cel mai probabil unele jocuri vor fi adaptate pentru copilul diagnosticat, dar este important ca fiecare membru din sistemul fraternal să se implice și să nu existe o discriminare a copilului diagnosticat. Din contră, să se meargă pe integrarea lui în activitățile cotidiene.

Cum să fie transmisă informația în familia lărgită și în cercul de prieteni

De obicei, prima tendință a părinților este să ascundă diagnosticul familiei lărgite și mai ales cercului de prieteni. Cea mai simplă modalitate de a face asta este să nu mai frecvențeze întâlnirile și adunările cu ei, ceea ce reprezintă o retragere din comunitate și din cercul social. Părinții tind să ascundă de rușine, de teamă că vor fi excluși, de teama reacției celor din jur și mai ales, pentru că se gândesc că vina le aparține. Această reacție nu este una constructivă care să ajute familia pe termen lung.

Este important ca informația să fie transmisă întregii familii și prietenilor apropiați. Cu cât este mai ascuns un diagnostic, cu atât copilul va simți că este ceva greșit cu el. Considerăm că ei sunt mici și nu își dau seama, dar aceasta este, în majoritatea cazurilor, o presupunere falsă.

Să transmiți diagnosticul celor din jur este ceva dureros, cu

multă încărcătură emoțională, dar este o etapă și un proces prin care este important ca familia să treacă împreună, este genul de situație care unește membrii. De multe ori, reacțiile sunt mult mai bune decât ne așteptăm, oamenii din jur încearcă să ajute, să caute resurse, să fie alături de familie.

Ce trebuie avut în vedere în transmiterea diagnosticului

În transmiterea diagnosticului trebuie avut în vedere două aspecte importante:

- Prezentarea într-o manieră clară a informației;
- Intervenția timpurie.

Ținând cont de primul aspect, dacă el se respectă, se lasă mai puțin loc pentru interpretare din partea părinților, pentru dramatizarea situației sau dimpotrivă, pentru neglijarea diagnosticului.

Cel de-al doilea punct este poate unul din cele mai importante, întrucât este necesar ca intervenția să aibă loc de timpuriu. Fiecare lună care trece contează și acțiunile pe care familia le va întreprinde în acea perioadă vor fi cele care vor face diferența.

Dirjecții viitoare pentru familie

Poate unul dintre cele mai importante aspecte care urmează după prezentarea diagnosticului este descrierea unor direcții viitoare pentru familie care să le ofere o viziune, o perspectivă.

- *Terapie de cuplu.* Diagnosticul are un mare impact asupra cuplului care ajunge să fie adâncit foarte mult în rolul de părinte și mai puțin în rolul de partener în cuplu. Este important ca cei doi părinți să nu își neglijeze relația de cuplu, să nu uite de rolul lor în relație dincolo de cel al părintelui. Este cu siguranță dificil și de multe ori este necesar un ajutor din afară, motiv pentru care recomand terapie de cuplu. La fel de importantă este și terapia de familie, care presupune participarea altor membri în ședințele de terapie cum ar fi alți copii ai cuplului sau chiar și alți membri ai familiei extinse.

- *Explicarea importanței începerii terapiei.* Așa cum am scris și mai sus, intervenția timpurie este

cea care face diferența și fiecare zi care trece poate avea un impact asupra copilului.

- *Ghidarea spre grupuri care sunt în aceeași situație.* Rolul comunității s-a dovedit a fi unul pozitiv încă din timpuri străvechi. Așa am supraviețuit, în grupuri. Este important ca familia să intre în contact cu altele care au trecut sau trec prin situații similare.

- *Grupuri de suport pentru părinți.* Aceasta presupune ca familia să participe la evenimente care implică suport din partea comunității sau din partea altor familii aflate în aceeași situație. Aici vorbim de terapie de grup, diferite workshop-uri sau ședințe cu tematică.

Închei acest articol prin a spune că este important ca medicii și terapeuți să transmită cu claritate, blândețe și empatie diagnosticul.

În ceea ce îi privește pe părinți, nu uitați că este nevoie de un întreg sat pentru a crește un copil. Apelați cu încredere la comunitatea în care trăiți și începeți terapia copilului din timp.

Ancuța Coman

psiholog și psihoterapeut în formare

Psihoeducația în cazul tulburărilor de dezvoltare

Psihoeducația este o îmbinare între psihologie și educație legată de anumite aspecte care nu sunt de obicei discutate sau predate în învățământul de zi cu zi. Aceasta îi ajută pe oameni să vadă, să înțeleagă și să acționeze legat de unele probleme cu care se confruntă.

Între psihoeducație și intervenția timpurie este o relație strânsă, întrucât de multe ori ceea ce se întâmplă cu un copil nu este predat undeva, uneori sunt aspecte care nu sunt abordate nici în majoritatea cărților. Ceea ce putem face este să vedem, să observăm și să acționăm dacă ceva care ni se pare diferit persistă în timp.

Intervenția timpurie în cazul tulburărilor de dezvoltare începe prin informarea familiei.

Din păcate, în multe societăți, printre care și a noastră se consideră că o informare legată de scenarii mai puțin pozitive atrage după sine situațiile respective. Însă, a ști înseamnă a fi un adult responsabil căruia îi pasă. Atunci când ceva nu este în regulă cu un copil, uneori părinții tind să dramatizeze situația, iar alții să se panicheze. O stare de echilibru nu este ușor de găsit, însă de cele mai multe ori, părinții ajung să ignore semnale importante. A ignora nu înseamnă a vindeca, nu înseamnă că va trece dacă ne prefacem că totul este în regulă.

Este importantă crearea unei relații cu un medic care să poată ghida familia în astfel de cazuri. Dacă observați că ceva nu este în regulă cu copilul dumneavoastră, iar acel ceva persistă este bine să vă adresați unui specialist. Unele comportamente mai puțin adecvate pot fi datorate unui stres temporar sau unei anumite perioade din viața copilului, însă dacă ele rămân, după o anumită perioadă, atunci este indicat să cereți un ajutor specializat.

Cum se face psihoeducația în acest caz

Psihoeducația începe încă dinainte de nașterea copilului, când ne interesăm despre modificările care pot avea loc în viața familiei, de la cele legate de corpul mamei și până la cele legate de viața de cuplu și de cea socială.

Autoeducația joacă un rol important în psihoeducație. Fiecare părinte și viitor părinte se poate informa astăzi din numeroase surse. Este recomandat ca această informare să se facă din surse specializate, cum sunt cărțile de specialitate, cărțile despre

psihologia copilului și a nou-născutului, etc.

Un alt aspect important îl reprezintă participarea la diferite grupuri de întâlnire sau cursuri cu specialiști în domeniu. În ultima perioadă se organizează astfel de training-uri în comunitatea noastră de la cele legate de naștere și până la cele legate de o mai bună creștere și educare a copilului. Alegeți să participați, să vă informați, să intrați în contact cu alți părinți. De multe ori valoarea adăugată a unui curs constă și în oamenii pe care îi cunoaștem acolo.

Diferențe în opinii ale celor doi părinți

Se întâmplă frecvent ca doar unul dintre părinți să fie cel care observă ceva diferit la copil, iar celălalt să îl oprească din drumul lui spre un specialist, fie pentru că nu vrea să vadă, fie că poate chiar nu este ceva diferit la copil. Cu toate acestea, ceea ce contează este binele copilului, iar dacă aveți îndoieli sau neliniști legat de sănătatea lui, de orice natură, încă o dată, apelați la medicul specialist. Acesta este cel mai în măsură să spună dacă ceva este în neregulă. Nu apelați la alte persoane doar pentru a vă convinge că totul este în regulă, mergeți direct la profesioniști.

Intervenția timpurie în cazul tulburărilor de dezvoltare este mai mult decât importantă.

Alegeți să vedeți, să acționați și astfel să faceți o diferență în viața copilului dumneavoastră.

Psiholog clinician și
psihoterapeut în
formare

Stoia Dalia
Codruța Maria

- Servicii de psihoterapie familială și de cuplu – asistență specializată menită să îmbunătățească relațiile dintre membrii familiei/parteneri și să crească calitatea vieții acestora;

- Servicii de psihoterapie individuală – asistență specializată menită să diminueze suferința psihologică individuală și să ajute la creșterea calității vieții persoanei;

- Servicii de suport psihologic (grupuri de suport pentru părinții copiilor cu tulburări de dezvoltare) – asistență psihologică specializată menită să diminueze suferința psihologică a părinților prin raportarea la experiențele similare ale altor părinți;

- Servicii de evaluare psihologică a copiilor în vederea încadrării în gradul de handicap și/sau în vederea exprimării unei opinii avizate cu privire la un comportament considerat disfuncțional.

Stoia Dalia Codruța Maria

0734879280

dalia_stoia@yahoo.com

Adresa: Copii și Zâne

Piața Plevnei nr.7, ap.1, Timișoara

Dr. Oana Dău-Gașpar
psiholog, psihoterapeut, lector
universitar, trainer

Familia este un sistem în care situația fiecărui membru este resimțită într-un fel sau altul de către toți ceilalți membri, iar familiile în care există un copil cu autism nu fac excepție de la această regulă. Diagnosticul de autism afectează fiecare membru al familiei: părinții sunt preocupați îndeosebi să ofere ajutor copilului cu autism, fapt care supune alte planuri ale familiei la mari presiuni. Astfel, relația de cuplu poate fi afectată de stres, ceilalți copii ai familiei se pot simți neglijăți, responsabilitățile din cadrul familiei pot împiedica dezvoltarea profesională, dar și menținerea relațiilor de prietenie, cheltuielile mari pot afecta stabilitatea financiară a familiei, absența îndelungată a timpului liber și a activităților recreative devin frustrante.

În aceste condiții, atât adulții din aceste familii, cât și frații și surorile copiilor cu autism pot simți emoții precum furie, tristețe, dezamăgire, neputință, vinovăție, frustrare, teamă, singurătate. Deși toate aceste emoții sunt firești în astfel de situații, prelungirea lor în timp va amplifica suferința. Din aceste cauze, familiile în care există copii cu autism au nevoie de sprijin specializat pentru a-și restabili echilibrul, pentru a identifica strategii prin care să facă față situațiilor de viață cu care se confruntă, pentru a învăța sau reînvăța moduri eficiente de a se asculta, de a comunica, de a se ajuta, de a se iubi.

Societatea Civilă Profesională de Psihologie PSI-CO oferă sprijin familiilor cu copii cu autism prin:

- servicii de psihoterapie familială și de cuplu – asistență specializată pentru a identifica moduri de funcționare mai bune a membrilor în cadrul familiei sau a partenerilor de cuplu în vederea îmbunătățirii relațiilor;

- servicii de psihoterapie individuală – asistență specializată pentru diminuarea unor suferințe și modificarea unor atitudini în vederea maturizării, adaptării, dezvoltării persoanei;

- workshopuri/ateliere de parenting și dezvoltare personală – întâlniri ocazionale pe anumite teme de interes pentru părinți sau pentru cei care caută să își îmbunătățească abilitățile diverse.

**SOCIETATE CIVILĂ PROFESIONALĂ DE
PSIHOLOGIE PSI-CO**

Lugoj, Str. Ion Creangă, nr. 1/ 5

Timișoara, Str. Liniștei, nr. 7-9

Tel. 0722 748 270

www.psi-co.webs.com

Cabinet Individual de Psihologie **Munteanu Carmen**

Psihologie clinică - copii și adulți:

Evaluări psihologice pentru
încadrarea în grad de handicap;

Evaluarea cognitivă;

Evaluarea personalității;

Psihodiagnostic.

Psihoterapie de familie și cuplu:

Tensiuni existente între membrii
familiei;

Acompanierea familiilor aflate în
condiții speciale, de ex. prezenta
unui bolnav cronic, a unui copil cu
dizabilitate;

Terapie de cuplu.

Psihoterapie cognitiv-comportamentală

Intervenții în anxietate și depresie;

Controlul furiei.

*Toate serviciile se pot asigura în limbile
română, engleză sau franceză.*

Cabinet Individual de Psihologie Munteanu Carmen

str Zurobara, nr. 13 ap. 4

tel: 0741166000.

Programarea se face telefonic

Cabinet Individual de Psihologie **Anca Borca**

- Servicii de evaluare psihologică a copiilor și a sistemului familial în vederea reducerii problemelor comportamentale a copiilor (ritualuri, agresivitate, hiperactivitate) și a facilitării dezvoltării sociale a acestora;

- Servicii de suport psihologic pentru părinții copiilor speciali (sedințe individuale de cuplu precum și grup de suport de cca. 6 familii), cu accent pe îmbunătățirea strategiilor de comunicare, relaționare, adaptare, managementul stresului, a tendinței de izolare socială;

Cabinet individual de Psihologie Anca Borca

Adresa: Timișoara, str. Andrei Șaguna, nr. 3, bl. U5,
ap. 1

Tel.: 0744783419

Ce se întâmplă după diagnostic?

O dată ce am aflat diagnosticul copilului devine prioritar să începem intervenția timpurie. Vă recomandăm să întrebați specialiștii implicați în procesul de diagnosticare despre forma de terapie potrivită copilului dumneavoastră.

Acum este momentul să aflați:

- Este necesară o anumită formă de terapie care să corespundă exact specificului tulburării de dezvoltare?

- Poate copilul meu merge în mai multe locuri pentru terapie și accesa mai multe tipuri de intervenții?

- Ce presupune o intervenție timpurie intensivă și câte ore pe zi sunt recomandate pentru copilul meu?

- Care sunt ariile pe care trebuie să se lucreze în primul rând: motricitate, dezvoltarea limbajului, probleme de comportament, probleme senzoriale etc?

- Ce resurse financiare pot accesa, terapia poate fi decontată?

Diagnosticul copilului devine relevant în terapie deoarece copilul va avea nevoie de un plan de intervenție personalizat care să corespundă nevoilor și caracteristicilor tulburării.

Diagnosticul copilului devine relevant în terapie deoarece copilul va avea nevoie de un plan de intervenție personalizat care să corespundă nevoilor și caracteristicilor tulburării.

Deoarece drumul spre un diagnostic corect poate fi dificil și de durată, este foarte important să nu așteptați și să începeți terapia cât mai repede. Chiar dacă doriți să faceți analize genetice peste 6 luni sau aveți programare la psihiatru peste 2 luni ori medicul și psihologul care se ocupă de copilul dumneavoastră vă solicită mai multe investigații de durată, nu amânați începerea terapiei!

Cum începem terapia?

Intervenția timpurie și tipuri de terapie

Intervenția timpurie se adresează în primul rând copiilor cu vârsta cuprinsă între 0-3 ani, în unele țări ea prelungindu-se până la 6 ani, care prezintă un risc în dezvoltare sau au fost identificați având anumite întârzieri și cerințe educaționale speciale.

Serviciile de intervenție timpurie sprijină copilul și familia acestuia prin oferirea de consiliere și asistență părinților și planuri de intervenție terapeutică menite să minimalizeze efectele unei posibile tulburări în dezvoltare.

Copilul poate beneficia de intervenție timpurie prin Direcția de Asistență Socială și Protecția Copilului, precum și prin asociațiile, instituțiile partenere, dar și prin servicii acordate în mod privat în cabinete sau alte organizații.

Scopul intervenției timpurii este atât de a identifica copiii cu risc în dezvoltare cât și de a preveni și de a recupera, dezvoltă anumite abilități pe principalele arii prin terapii ca: ergoterapie, kinetoterapie, logopedie, terapie comportamentală, terapie ocupațională etc.

Astfel chiar dacă vă aflați în situația în care copilul dumneavoastră îndeplinește criteriile pentru o intervenție

timpurie sau a depășit vârsta de 3 ani, sunteți în proces de aflare a unui diagnostic ori îl aveți deja, nu ezitați să cereți ajutorul, să vă informați și să începeți o formă de terapie cât mai repede.

În paginile următoare găsiți câteva din serviciile de terapie pe care le puteți accesa în Timișoara.

Centrul de Resurse și Asistență Educațională „Speranța”

Centrul de Resurse și Asistență Educațională „Speranța” din Timișoara este o alternativă educațională special-incluzivă, un serviciu de sprijin psiho-pedagogico-medico-social, care funcționează sub îndrumarea și coordonarea Inspectoratului Școlar Județean Timiș și sub finanțarea Consiliului Județean Timiș.

Acumulând o experiență de 25 ani, oferă anual servicii pentru aproximativ 300 de copii și adolescenți, cu vârsta între 3 luni și 18 ani cu deficiențe (mentală, fizice, de limbaj, de conduită, socio-emoționale, ADHD, tulburări pervazive de dezvoltare, dificultăți de învățare, sindrom Down, etc), pentru familiile/susținătorii lor legali, pentru cadre didactice, specialiști și comunitate.

Prin intermediul unei echipe multidisciplinare formată din profesori psihopedagogi, profesori itineranți, profesor-educator, învățător-educator, kinetoterapeuți, medic psihiatrie pediatrică, asistent social, asistent medical), se asigură copiilor cu cerințe educaționale speciale accesul la educație incluzivă, precum și la servicii de specialitate educativ-terapeutice, care să-i ajute să fie integrați în/ prin comunitate și să se evite stigmatizarea, excluderea sau marginalizarea lor.

SERVICIILE OFERITE DE C.R.A.E. „SPERANȚA” se adresează:

a) copiilor / adolescenților cu cerințe educaționale speciale de pe aria județului

Timiș

- evaluare/diagnosticare psihologică, medicală, psihopedagogică și socială,

- terapii specifice individuale (dezvoltarea comunicării și logopedie, ergoterapie, kinetoterapie, electroterapie, prevenirea și terapia scris-cititului-calculului, consiliere psihologică, terapii prin mediere artistică),

- terapii specifice de grup (terapie prin joc, consiliere psihopedagogică, terapii specifice pentru copii cu comportament dificil, terapii specifice de educație rațional-emoțional-comportamentală);

- activități comune de petrecere a timpului liber cu participarea copiilor cu și fără cerințe educaționale speciale (carnaval, serbări, festivaluri, expoziții, ateliere de confecționat obiecte decorative, vizite, activități sportive, vizionarea de spectacole de teatru pentru copii și tineri, etc).

b) părinților / susținătorilor lor legali și familiilor colegilor copiilor cu CES

- sprijin social,

- consiliere parentală,

- consiliere/terapie familială și de cuplu,

- educație pentru sănătatea familiei,

- asistență și abilitare ca parteneri în intervențiile specifice adresate propriilor copii,

- Școala Părinților,

- lectorate cu părinții colegilor elevilor/preșcolarilor cu CES,

d) cadrelor didactice, specialiștilor, instituțiilor și organizațiilor

- servicii de informare/documentare prin biblioteca instituției, videocasete profesionale, site-ul www.craesperanta.ro,

- formare/perfecționare prin cursuri, seminarii, conferințe, lectorate, ateliere de lucru, schimburi de experiențe, vizite de lucru,

- consiliere/consultanță metodologică, psihologică, managerială,

- sprijin în activitatea de predare-învățare la clasă/grupă prin profesorii itineranți și studenți voluntari;

- sprijin în adaptarea curriculară;

e) studenților facultăților de profil (psihologie, sociologie, asistență socială, kinetoterapie)

- voluntariat - anual 50 de studenți voluntari asigură activitățile de sprijin la grupă a copiilor cu CES în grădinițe de masă, precum și activitățile de sprijin și suport curricular cu elevii cu CES, pentru corectarea tulburărilor instrumentale și sprijin în efectuarea temelor pentru acasă (la sediul C.R.A.E., „Speranța”),

- practica pedagogică ce presupune:

- activități de mentorat realizate de specialiștii centrului: însoțirea și ghidarea studenților în descoperirea specificității unei terapii,

- activități demonstrative,

- activități de observare a copiilor și de cunoaștere a problematicei copiilor,

- activități de observare a demersului metodologic specific unui tip de terapie, adecvate diagnosticului și simptomatologiei prezentate,

- realizarea practică de către studenți a unor activități terapeutice cu copiii.

PROIECTE DERULATE

- *Proiectul „For a Happy Childhood”* (2015-2020) desfășurat în parteneriat cu ARUS Timișoara și Perkins International Boston SUA, are ca scop reducerea decalajelor de vârstă ale copiilor aflați în regim de protecție a statului comparativ cu grupa lor de vârstă, dezvoltarea competențelor profesionale a specialiștilor care asigură evaluativ-terapeutice acestor

copii, dezvoltarea abilităților de îngrijire a 52 asistenți maternali pentru copii cu dizabilități severe.

- **„Vocational Education and Training for Roma Mediators** (Educație vocațională și training pentru mediatorii romi) (VET4ROMA), s-a derulat sub coordonarea a două ONG-uri din Spania (Fundatia Privada Pere Closa și Fundacion Esplai). Partenerii au fost organizații din Spania, Serbia, Italia, Belgia, România (Institutul Intercultural Timișoara și CRAE Speranța) și a avut ca scop îmbunătățirea formării profesionale a mediatorilor școlari care lucrează cu

comunități de romi. CRAES a contribuit la elaborarea și livrarea unui program de formare în care accentul s-a pus pe dezvoltarea abilităților de comunicare, mediere, inteligență emoțională, pornind de la standardul ocupațional al meseriei de mediator școlar (2013-2015).

- **„Sprijin la distanță”,** a fost inițiat în colaborare cu Organizația AID World Onlus Italia în anul 2006 și se derulează și în prezent cu sprijinul Asociației Resurse Umanitare Speranța A.R.U.S. Timișoara scopul sprijinirii copiilor cu cerințe educaționale speciale ce prezintă dificultăți

socio-economice.

- „Luminița” desfășurat cu sprijin financiar al Perkins International, Perkins School for the Blind SUA, Asociația Resurse Umanitare Speranța A.R.U.S. Timișoara (din 1997 și în prezent).

- “Informarea și formarea cadrelor didactice în problematica comportamentului dificil la copii și adolescenți” sub finanțare Lilly România(2010).

- Proiectul internațional “Parteneriat pentru școli mai sigure - prin educație pentru cetățenie democratică”, derulat în cadrul Rețelei

COMENIUS European Safer Schools Partnership (ESSP), susținută de Comisia Europeană, coordonată de London Metropolitan Police și incluzând parteneri din Bulgaria, Irlanda, Italia, Polonia, Regatul Unit, Spania, Suedia, Turcia, proiect în care CRAES a fost partener împreună cu Institutului Intercultural – Timișoara (2008-2010).

ACTIVITĂȚI ÎN COMUNITATE

O importanță deosebită o acordăm creșterii gradului de vizibilitate a instituției în comunitate prin numeroasele acțiuni desfășurate în spații publice – Parcul Copiilor, Teatrul German de Stat,

Teatrul Național “Mihai Eminescu”, Iulius Mall, Sala Olimpia, Parcul Botanic, Parcul Central etc, acțiuni prin care urmărim dezvoltarea gradului de acceptanță, valorizare și incluziune socio-comunitară a copiilor cu nevoi speciale.

Prin intermediul unor activități sportive sau cultural artistice devenite tradiționale pentru CRAE Speranța (Carnavalul Bucuriei și Speranței, În așteptarea lui Moș crăciun, Săptămâna Altfel Dedicată unor Copii Speciali, Zâmbete pe Schiuri) este cadrul în care facem posibilă:

- exersarea unor comportamente dezirabile social la copiii cu cerințe educaționale speciale,
- dezvoltarea abilităților de comunicare pozitivă la copiii cu/fără cerințe educaționale speciale,
- valorizarea potențialului creativ al copiilor cu cerințe educaționale speciale.

Director CRAE Speranța, Prof. psih. Elena PETRICA

Centrului de Resurse si Asistenta Educationala “Speranta”

www.craesperanta.ro

TIMIȘOARA str. C. Brediceanu, nr. 37, Camin 2 al Colegiului Tehnic Henri Coanda

Tel.: +40-256-495.005

E-mail: craesperanta@gmail.com

Societatea civilă de psihologie Drienovsky, Giuris, Latcu

Societatea de psihologie "Alma Lorem" oferă servicii în psihologie clinică, consiliere psihologică și psihoterapie, adresate atât adulților cât și copiilor.

Psihologie clinica:

1. psihodiagnostic și evaluarea clinică

- evaluare cognitivă
- evaluare comportamentală
- evaluare a personalității
- evaluare a mediului familial.
- evaluare pentru încadrarea în handicap

2. Intervenție și consultanță psihologică, monitorizare

3. Educație și training

Consiliere psihologică: gestionarea situațiilor de criză, dezvoltare personală, orientare vocațională, autocunoaștere.

Consiliere copii: identificarea disfuncționalităților sau a factorilor ce împiedică dezvoltarea armonioasă și intervenție pe baza acestora. Tehnicile de intervenție diferă în funcție de vârsta copilului: povești, activități de joc, modelare, jocuri ce stimulează atenția, stimulare senzorială.

Psihoterapie individuală: psihodiagnostic și evaluare clinică, conceptualizare și intervenție, având ca și scop final influențarea și gestionarea emoțiilor negative.

Probleme abordate: tulburări anxioase, depresia, tulburări de alimentație, adicții.

Alina Drienovsky
Psiholog clinician,
psihoterapeut în formare
alina.drienovskyz@gmail.com
0746.190.998

Larisa Giuris
Psiholog clinician,
psihoterapeut în formare
larisa.giuris@e-uvt.ro
0742.553.359

Anca Latcu
Psiholog clinician,
psihoterapeut în formare
anca_latcu@yahoo.com
0725.019.761

facebook: <https://www.facebook.com/almaloremm/>
Adresa sediu: Strada
Lugojului 15 A, ap. 5, et. 2

CONSILIUL LOCAL AL MUNICIPIULUI TIMIȘOARA

DIRECȚIA DE ASISTENȚĂ SOCIALĂ A MUNICIPIULUI TIMIȘOARA

Centrul de Recuperare pentru Copii cu Dizabilități „Podul Lung”

Str. Cornelia Sălceanu, nr.17, tel/fax: 0256/202585
„În slujba oamenilor”

ISTORIC

Centrul a fost înființat în anul 1992 la inițiativa Societății Române „Speranța”, ca răspuns la cererile părinților copiilor cu handicap, fiind preluat două luni mai târziu de Inspectoratul de Stat Teritorial pentru Persoane cu Handicap Timiș. Centrul de Recuperare pentru Copii cu Dizabilități „Podul Lung” face parte din cadrul Direcției de Asistență Socială a Municipiului Timișoara conform HCL 218 din 27.06.2017.

MISIUNEA CENTRULUI

Prevenirea abandonului și instituționalizarea copiilor, prin asigurarea pe timpul zilei, a unor activități de îngrijire, educație, abilitare-reabilitare, recreere-socializare, consiliere, dezvoltare a deprinderilor de viață independentă, orientare școlară și profesională etc. pentru copii, cât și a unor activități de sprijin, consiliere, educare pentru părinți sau reprezentanți legali.

BENEFICIARI

Copii cu dizabilități mintale, neuropsihice, asociate și fizice cu vârsta cuprinsă între 3 - 18

ani, care locuiesc în Timișoara.

SERVICIILE OFERITE COPILOR

Evaluare complexă

- psihologică
- medicală
- socială

Consiliere

- Psiholog
- Psihopedagog

- Asistent social

Asistență medicală

Activități educative de dezvoltare a abilităților și disponibilităților cognitive, psihomotorii, afectiv-relaționale și social-adaptative.

Educarea deprinderilor de autoîngrijire și igienă personală.

Terapii individuale

- logopedie,

- kinetoterapie,
- ergoterapie.

Cluburi

- dans
- psihomotricitate,
- artterapie,
- meloterapie,
- marionete,
- calculatoare,
- povești,

învățare curriculară,

- ludoterapie.

Servirea prânzului.

Transport acasă-centru-acasă.

SERVICII OFERITE FAMILIEI

- Consiliere și orientare școlară.
- Informare și documentare
- Școala părinților

OBIECTIVE

- asigurarea serviciilor sociale
- primare pentru copii cu dizabilități.
- integrare familială, socială și școlară,
- schimbarea mentalității și atitudinii societății față de copiii cu dizabilități,

Procesul de intervenție pornește de la:

- evaluare,
- interpretarea datelor,
- clasificarea necesităților,
- fixarea obiectivelor pe termen scurt, mediu și lung,
- realizarea planului personalizat de intervenție,
- reevaluare.

Echipa care acordă asistență în cadrul centrului este reprezentată prin:

- Psiholog
- Psihopedagog
- Asistent social
- Medic specialist
- Logoped
- Kinetoterapeut
- Educatori
- Instructori ergoterapie

Timișoara, Str. Cornelia Sălceanu, nr. 17

Tel: 0256-202585, 0727-765583

Asociația “Învățăm cu pictograme”

ASOCIAȚIA ÎNVĂȚĂM CU PICTOGRAME înființată la Timișoara în ianuarie 2015, are ca scop principal susținerea drepturilor persoanelor diagnosticate cu tulburare din spectrul autist (TSA), utilizarea suporturilor vizuale în cadrul activităților desfășurate pornind de la resursele portalului Arasaac.

Materialele noastre cu pictograme sunt adaptate necesităților copiilor cu autism. În anul 2015 am editat Colecția Învățăm cu pictograme care cuprinde: Alfabetul cu pictograme, Corpul uman, Învăță emoțiile cu Darius și Elena, Hai să numărăm, Învățăm să citim cu pictograme, Povestiri sociale pentru dezvoltarea autonomiei personale. În cadrul proiectelor derulate, am realizat povești cu pictograme: Mimi cea curioasă, Zâna Culorilor, Povești cu și despre emoții. Am editat Ghidurile: Importanța suporturilor vizuale în dezvoltarea autonomiei copiilor cu autism și Învăț să-mi controlez emoțiile.

În prezent, asociația desfășoară programe educative, recreative, activități de informare și conștientizare precum și evenimente caritabile pentru copiii diagnosticați cu tulburări din spectrul autist. Periodic, organizăm workshopuri pentru părinți, terapeuți sau cadre didactice care lucrează cu copii cu autism.

Programele noastre educative și recreative sunt dedicate copiilor diagnosticați cu autism sau alte tulburări de

dezvoltare (sindrom Down, ADHD, hiperkinezie...), cu vârste cuprinse între 3 și 15 ani și cuprind:

Ateliere de creație :Atelierul de măștișoare, atelierul de decorat turta dulce, atelier de decorațiuni specifice sărbătorilor de iarnă;

Grupuri de joc și socializare;

Petreceri tematice (1 iunie, Carnavalul Toamnei, Petrecerea de Moș Nicolae sau Petrecerea de Crăciun);

Programul Școala de vară, special creat pentru perioada vacanței de vară, vizează ca toți participanții (copii cu tulburări din spectrul autist sau alte tulburări de dezvoltare) să beneficieze de o serie de activități educative și recreative, care să îi ajute să își îmbunătățească abilitățile sociale, cognitive și de autonomie personală.

Printre proiectele derulate pe parcursul celor trei ani, amintim:

- Autismul: O viață în culori: proiect de artterapie susținut prin evenimentul Timotion 2016

- Ateliere de dezvoltare emoțională pentru copii

cu autism: proiect susținut prin programul Mol pentru sănătatea copiilor, de către Fundația pentru Comunitate și Mol România

- Joacă-te cu mine, fii prietenul meu! proiect susținut prin Timotion 2017

*Pentru informații suplimentare,
 vă stăm la dispoziție.*

Contact

0725 596 675; 0733 820 196

Email: invatamcupictograme@gmail.com

Web:

www.invatamcupictograme.ro

Facebook:

@InvatamCuPictograme

Asociația “Școala mamei Junior”

Beneficiari: copiii cu vârste cuprinse între 3 luni și 18 ani, cu deficiențe neuro-motorii, psihice și mixte.

Terapii: hidroterapie, kinetoterapie, metoda Tomatis.

Hidroterapie: kinetoterapie în apă și metode de terapie acvatică, program gratuit susținut de fizioterapeuți specializați.

Metoda Tomatis: terapie senzorială, bazată pe sunete cu rezultate în coordonare, mișcări și echilibru, achiziție limbaj și comunicare non-verbală, reglare emoțională, susținut de medic consultant nivel 3 Tomatis.

Timisoara, str.Cluj nr 17

www.mamicafarafrica.ro

0256495527

Fundația de Abilitare „Speranța”

Fundația de Abilitare „Speranța” este o organizație neguvernamentală cu peste 25 de ani de activitate în sprijinul copiilor cu nevoi speciale și al familiilor acestora. Misiunea fundației este includerea acestor copii în școli și grădinițe obișnuite, precum și schimbarea mentalității și atitudinii față de ei.

Fundația de Abilitare „Speranța” s-a implicat la nivel local, în sprijinirea copiilor, prin oferirea de servicii directe adresate copiilor, părinților și cadrelor didactice. Terapiile pe care le oferă organizația cu ajutorul specialiștilor sunt:

- Logopedie,
- Intervenție psihologică,
- Muzicoterapie,
- Kinetoterapie,
- Inot terapeutic,
- Ergoterapie

Str. Aurel Popovici, nr. 17

Timisoara

office@fundatia-speranta.ro

0256.274.466

Cabinet individual de psihologie Trandafirescu Diana

Servicii oferite:

- Consiliere și intervenții specifice pentru persoanele cu nevoi speciale (tulburare pervazivă de dezvoltare, ADHD, sindrom Down).
- Logopedie, dezvoltarea limbajului.
- Intervenții specifice în tulburările de învățare (TSI).
- Pedagogie de recuperare/ psihopedagogie specială.
- Intervenție psihologică primară.
- Consiliere educațională/școlară.
- Consiliere vocațională.
- Consilierea psihologică a părinților.

Adresa: BL. Liviu Rebreanu, nr. 130,
Timișoara

Telefon: 0741291717

Trandafirescu Diana

Cabinet
Individual de Psihologie

Cabinet individual de psihologie Cosilcov Claudia Angelica

Specialități de competență:
Psihologie Clinică. Psihoterapie
familială sistemică. Pedagogie de
recuperare. Psihoterapie cognitiv
comportamentală.

- Intervenție psihologică clinică
primară – consiliere psihologică
primară și psihoterapii scurte.
- Intervenție psihologică specifică
unei metode psihoterapeutice –
psihoterapie.
- Psihoterapie individuală și de
grup, a copilului, familiei și adultului,
cu aplicație generală – tulburări din
spectrul autist.

Punct de lucru: Timișoara, Str.
Intrarea Martir Ianoș Paris, Nr. 11,
Județ Timiș

Punct de lucru: Cabinet Medical Dr.
Bacoș-Cosma, Timișoara, Str. Frederic
Mistral, Nr. 11, Județ Timiș

Telefon: 0744 89 19 41

Cabinetul Individual de Psihologie Berghea Laura Maria

Cu o vechime de 10 ani Cabinetul Individual de Psihologie BERGHEA LAURA MARIA cu sediul în Timișoara oferă servicii de foarte bună calitate în domeniul serviciilor logopedice, psihologice și de psihoterapie pentru copii, adolescenți și adulți.

Servicii oferite:

SERVICII PENTRU COPII:

Evaluare clinică și psihodiagnostic (evaluare subiectiv-emoțională; evaluare cognitivă; evaluare comportamentală; evaluarea dezvoltării psihologice)

Logopedie (nivelul de dezvoltare al limbajului; stimularea comunicării și corectarea tulburărilor de limbaj);

Club de povești (îmbunătățirea comunicării, relaționării și a creativității cu ajutorul poveștilor, rezolvarea de probleme, îmbunătățirea imaginii de sine);

Program de dezvoltare a inteligenței emoționale (dezvoltare personală, emoțională, socială și cognitivă);

Club pentru copii cu ADD/ADHD (îmbunătățirea atenției și autocontrolul prin activități de grup);

Club pentru adolescenți (formarea abilităților de comunicare eficientă, de relaționare adecvată cu ceilalți și dezvoltarea imaginii de sine pozitive);

Consultant pentru copiii care prezintă tulburări de spectru autist (workshop

training ABA tutori/părinți, evaluarea copilului, evaluare tutori, monitorizarea copilului).

Lucrăm cu copii care prezintă Sindromul Langdon Down, tulburări din spectrul autist, copii cu tulburări instrumentale, tulburări de limbaj, cu labilitate emoțională, probleme de comunicare și de comportament, probleme de atenție, etc.

SERVICII PENTRU ADULȚI:

Consiliere parentală;

Școala părinților;

Consiliere psihologică individuală (îmbunătățirea imaginii de sine, a relațiilor interpersonale, controlul stresului, modalități de rezolvare a problemelor de viață);

Evaluarea, selecția și expertiza psihologică în vederea angajării, autorizării/menținerii în funcție a angajaților

Consiliere psihologică pentru gravide / postpartum; a persoanelor care au suferit un abuz emoțional / fizic

Intervenție/asistență/consultanță psihologică;

Educație pentru sănătate, promovarea sănătății și a unui stil de viață sănătos și prevenirea îmbolnăvirilor;

Consiliere și terapie suportivă;

Autocunoaștere și dezvoltare profesională

Consiliere pentru orientarea în carieră și dezvoltare profesională

Evaluare cognitivă, evaluarea personalității și neuropsihologică

Cabinet Individual de Psihologie
BERGHEA LAURA CAIA
Psihologie • Logopedie • Psihoterapie

Cabinet Autorizat de Către
Colegiul Psihologilor din Romania
Str. Lugojului Nr. 23, Bl. B15, Ap. 3

300305, Timisoara
www.lauracaia.ro

Persoana de contact: LAURA BERGHEA
TEL. 0735.171.787 sau 0744.134.264

Cabinet individual de psihologie Ciotlaus Laura

- Evaluare psihologică complexă (nivel de dezvoltare psihomotorie, vârstă mentală, dezvoltare cognitivă, emoțională, comportamentală etc)

- Elaborarea fișei de evaluare psihologică necesară dosarului de încadrare în grad de handicap

- Intervenție timpurie (stimularea limbajului și stimulare cognitivă)

- Dezvoltare emoțională

- Logopedie

- Psihoterapie cognitiv comportamentală și consiliere psihologică pentru adulți

- Grup de suport pentru părinții copiilor cu nevoi speciale

Tel: 0724 37 37 30

e-mail: cabinet.laura.ciotlaus@gmail.com

www.facebook.com/

PsihologLauraCiotlaus/

LAURA CIOTLĂUȘ
CABINET INDIVIDUAL DE PSIHLOGIE

Cabinet individual de psihologie Tanko Andreea

Servicii oferite: Psihoterapie Familială
și de Cuplu, Psihoterapie Cognitiv
Comportamentală, Psihologie Clinică,
Consiliere, Logopedie, Psihologie educativă.

- Psihoterapie individuală;

- Psihoterapie de cuplu;

- Psihoterapie de familie;

- Psihoterapia copilului și adolescentului;

- Psihoterapia tulburărilor posttraumatice (în urma pierderilor, separărilor, abuzurilor);

- Psihoterapia tulburărilor de anxietate;

- Psihoterapia atacurilor de panică;

- Psihoterapia fobiilor;

- Psihoterapia tulburărilor depresive;

- Psihoterapia tulburărilor alimentare;

- Psihoterapia tulburărilor de adaptare;

- Consiliere psihologică și terapie suportivă;

- Evaluare psihologică și psihodiagnostic;

- Evaluare psihologică pentru încadrare în grad de handicap a copilului și adultului;

- Evaluare psihologică clinică a copiilor cu CES (cerințe educaționale speciale);

- Logopedie;

- Autocunoaștere și dezvoltare personală;

- Învățarea unor tehnici de relaxare;

- Dezvoltarea capacităților parentale;

- Educație parentală;

- Consiliere privind educația și comportamentul față de copil.

Contact: 0744 579 907

Asociația “Casa Faenza”

Asociația Casa Faenza este o organizație neguvernamentală acreditată care furnizează, prin intermediul Centrului de zi pentru copii cu autism, o gamă complexă de servicii specializate pentru copiii cu tulburări de spectru autist și familiile acestora. Sediul asociației este în Timișoara, iar serviciile sunt gratuite. Finanțarea este asigurată de către Primăria Municipiului Timișoara, iar beneficiarii au domiciliul pe raza orașului, dar asociația oferă servicii de evaluare complexă și programe de abilitare pentru toți copiii diagnosticați cu autism din țară și străinătate care solicită sprijin.

Misiunea asociației este prevenirea, limitarea situațiilor de vulnerabilitate și menținerea, refacerea sau dezvoltarea capacităților individuale pentru depistarea situațiilor de nevoie socială a copiilor cu elemente și tulburări de spectru autist cu vârsta cuprinsă între 0 – 18 ani. Ca furnizor de servicii sociale private, obiectivul principal este reprezentat de satisfacerea maximă a cerințelor și așteptărilor beneficiarilor.

Procedura de admitere a copiilor în cadrul programelor asociației

1. Depunea cererii de integrare în serviciile asociației însoțită de evaluarea medicală care să specifice diagnosticul de tulburare de spectru autist.

2. Evaluarea medicală a copilului

3. Comisia de cazuistică (director, medic pedopsihiatru, psiholog, asistent social) se întrunește, în vederea discutării

integrării copilului în serviciile de recuperare: terapie sau cluburi. Se stabilește de comun acord programul, se alege managerul de caz.

4. Se realizează contractul de prestări servicii între asociație și familia beneficiarului.

Integrarea copilului în activitățile terapeutice se face în funcție de nevoile copilului, de locurile disponibile, dar și de compatibilitatea acestuia cu celălalt/ceilalți copii ai pedagogului la care va fi repartizat

5. În prima lună de la integrarea în centru, copilul este evaluat de fiecare membru al echipei multidisciplinare (medic, psiholog, pedagog, kinetoterapeut, asistent social). ă

6. Se realizează ședința inițială în echipa multidisciplinară cu părinții beneficiarului, în care se transmit părinților rezultatele evaluării copilului, precum și obiectivele

7. În cazul în care obiectivele copilului se îndeplinesc în timp mai scurt de 6 luni, se rediscută obiectivele, de comun acord, în echipă.

8. Cu 6 luni înainte de împlinirea a 3 ani de frecventare a terapiilor asociației (program zilnic), în cadrul echipei multidisciplinare se rediscută evaluările, progresele și traiectoria copilului, se începe procesul de tranziție spre alte servicii în vederea unei adaptări cât mai armonioase a copilului.

9. Se stabilește o întâlnire între membrii echipei și familia beneficiarului, în care se discută aspectele integrării în grădiniță sau școală, se transmit recomandările specialiștilor, precum și progresele facute în cadrul centrului.

10. Monitorizare pe o perioadă de minim 6 luni a beneficiarilor care părăsesc serviciile, posibilitatea de a stabili întâlniri anuale (programate la cererea părinților) cu medicul pedopsihiatru și membrii echipei multidisciplinare

pentru evaluare complexă și recomandări.

La cerere, părinții, pot beneficia de video home training, organizarea mediului copilului, organizarea de activități la domiciliu. Se stabilește un program în funcție de posibilitatea pedagogului de a părăsi instituția cu 3 - 5 întâlniri ale pedagogului de recuperare la domiciliul beneficiarului.

Serviciile oferite copiilor sunt: evaluare de specialitate realizată de către o echipă multidisciplinară; programe individualizate de intervenție, adaptate nevoilor și posibilităților copilului autist; stimulare psiho-senzorio-motorie a copilului; integrare senzorială, stimulare: proprioceptivă, vestibulară, tactilă, vizuală, olfactivă; activități de dezvoltare cognitivă: imitație, percepție, cognitiv verbal, cognitiv performanță, coordonare oculo-motrică, motricitate fină; activități de dezvoltare a interacțiunii sociale și a

contactului prin joc; cluburi (artterapie, mișcare, integrare senzorială, interacțiune socială); logopedie; kinetoterapie: stimulare vestibulară, psihomotricitate; ergoterapie; socializare în micro și macro grup; autonomie personală; recreative.

Serviciile oferite părinților sunt: consiliere parentală/ grupuri de suport pentru părinți; consiliere socială; psihoterapie familială; grupuri psiho - educaționale; V.I.T. (video interaction training); includerea părinților în procesul terapeutic - co-terapeuți; formarea/întărirea rețelei de suport social pentru familii. Asociația are parteneriate cu toate instituțiile guvernamentale și neguvernamentale care pot sprijini și completa serviciile pe care le oferim pentru copii și părinți. Astfel, părinții sunt informați cu privire la rețeaua locală de suport social de care pot beneficia pentru rezolvarea problemelor.

Aleea Sanatati 15, Timisoara,
Timis, 300742

Telefon: 0356 101 410

Fax: 0356 101 409

E-mail: casafaenzatimisoara@yahoo.com

www.facebook.com/AutismTimisoara

www.casafaenza.ro

Persoane de contact: Ciprian Olteanu - asistent social, Loredana Cretu - director.

Cabinet individual de psihologie Mușat Otilia

Cine sunt?

Psiholog practicant sub supervizare în Psihoterapie – Hipnoză Clinică și Terapie Ericksoniană;

Psiholog practicant sub supervizare în Psihologie Clinică;

Membru al Asociației Române de Hipnoză Clinică, Relaxare și Terapie Ericksoniană;

Membru al Colegiului Psihologilor din România.

Ce ofer?

Servicii psihologice pentru adulți, copii/adolescenți, părinți:

- evaluare clinică și psihodiagnostic;
- consiliere psihologică;
- psihoterapie individuală;
- dezvoltare personală.

Serviciile psihologice ce se adresează și pentru diverse dificultăți întâmpinate în viața de zi cu zi, cum ar fi:

- stări de depresie și anxietate;
- stări de sensibilitate și vulnerabilitate psihologică;
- tulburări de somn, alimentare, sexuale;

-perioade dificile, de tranziție, de impas existențial pe diferite planuri ale vieții;

-stări de confuzie cu privire la identitatea propriei persoane sau dificultate în procesul de luare a deciziilor;

-perturbări ale stimei de sine: nesiguranță, neîncredere în propriile capacități, frica de eșec;

-depășirea/gestionarea stărilor de atacuri de panică, fobii, furie, nervozitate, traume, probleme sexuale;

-dificultăți de relaționare, probleme specifice relației de cuplu și a altor tipuri de relații interumane;

- situații de viață stresante, sindromul de job burnout;

-tulburări psihosomatice, de comportament, de relaționare, emoționale, etc.

Email: oty_musat@yahoo.com;

Tel: 0742132428;

Facebook: Mușat Otilia Cabinet Individual de Psihologie

Cabinet individual de psihologie Nădlăcan Iulia Octavia

Competențe:

- Psihologie Clinică și Consiliere Psihologică;
- Psihoterapie Experiențială;
- Coordonator ABA in curs de acreditare.

Servicii oferite:

- Evaluare clinică prin instrumente specifice;
- Evaluare și intervenție cognitiv-comportamentală specializată pe specificul TSA având ca beneficiari atât copilul cât și familia acestuia;
- Grupuri de intervenție conform principiilor ABA pentru copiii diagnosticați cu TSA;
- Evaluare și intervenție experiențială individuală și de grup având ca beneficiari părinții speciali.

tel: (0724) 438 215

e-mail: inadlacan@gmail.com

Iulia Octavia Nădlăcan

Psihologie Clinică / Consiliere Psihologică / Psihoterapie Experiențială / Consultanță ABA

+40 724 438 215 • inadlacan@gmail.com

Asociația HorsEmotion

Asociația HorsEmotion oferă ședințe individualizate de hipoterapie (terapie cu ajutorul calului) pentru copii cu diverse dizabilități. Principalele efecte ale acestor terapii sunt: sedare psihomotorie, stimulare senzorială, îmbunătățirea contactului vizual, dezvoltarea comunicării verbale și non-verbale, sporirea atenției și a concentrării, reglarea tonusului muscular, îmbunătățirea echilibrului și a posturii, dezvoltarea motricității fine și grosiere și îmbunătățirea socializării.

Ședințele de hipoterapie se desfășoară la centrul HorsEmotion din lanova și sunt precedate de o evaluare la cabinetul din Timișoara. Pentru informații suplimentare și programări, apălați cu încredere la 0721201930 - Dr. Erika Weisz.

HORSEmotion
HIPOTERAPIE ȘI DRESAJ NATURAL

Ce este ABA și cum îl poate ajuta pe copilul meu?

ABA-Applied Behavior Analysis-este definită drept știința prin care principiile analizei comportamentului sunt aplicate sistematic pentru a îmbunătăți comportamente semnificative social și manipulările experimentale sunt utilizate pentru a identifica variabilele implicate.

Pe scurt ABA folosește metode validate științific pentru a produce schimbări semnificative în comportament.

Analiza aplicată a comportamentului este abordarea cu cel mai solid suport științific folosită pentru creșterea șanselor unui copil spre achiziționarea de abilități și comportamente semnificative social cu scopul integrării în grădiniță, școală de masă și în societate. Remedierea cu succes a problemelor din principalele arii de dezvoltare, documentată în sute de studii științifice, publicate în ultimii 50 de ani, au făcut din ABA intervenția standard pentru persoanele diagnosticate cu Tulburare de spectru autist. Dar ABA este folosită cu succes și în alte cazuri: Sindrom Down, întârziere în dezvoltare sau chiar pentru adulți.

Atunci când părinții aleg ABA, ei trebuie să știe că o astfel de intervenție presupune:

- Stabilirea unui plan individualizat de intervenție bazat pe evaluări funcționale periodice ale abilităților

existente din fiecare arie de dezvoltare, ale comportamentelor deficitare sau problematice, ale nevoilor sale și ale familiei: comunicare, joacă, interacțiunea socială, academic, auto-servire (training de toaletă, acceptarea unor alimente noi, somnul).

- În cadrul terapiei sunt utilizate proceduri, metode și tehnici bazate pe principiile comportamentului ce sunt validate științific.

- Scopul acestei terapii este de a identifica acele comportamente deficitare și a le transforma în comportamente adecvate social. Comunicarea funcțională este prioritară, ea ducând la reducerea comportamentelor inadecvate.

- Coordonatorul urmărește ca terapia să fie în permanență actualizată, iar munca terapeuților ce lucrează în mod direct să fie evaluată și îmbunătățită, iar părinții sunt

implicați în mod direct în acest proces nevoile și așteptările lor fiind deosebit de importante. În funcție de aceste aspecte, se folosesc ca metode: observația directă, video și colectările de date și se stabilesc întâlniri periodice.

- Copilul și părinții sunt protejați, respectându-se dreptul lor la confidențialitate.

- Intensitatea intervenției depinde de nivelul și nevoile copilului dar și de disponibilitatea părinților. BEHAVIOR ANALYST CERTIFICATION BOARD, instituția internațională ce se ocupă de certificarea analiștilor comportamentali și de buna desfășurare în conformitate cu normele în vigoare a intervențiilor, recomandă ca în cazul în care copilul este mic, iar abilitățile sale sunt puține, terapia să se desfășoare intensiv, de la 2 la 5 ore pe zi, 5 zile pe săptămână.

De ce? Pentru că scopul său este recuperarea întârzierilor în dezvoltare față de copiii de aceeași vârstă într-un timp concentrat, pentru ca persoana să se integreze cât mai eficient în societate.

Orice intervenție începe cu evaluarea copilului, trainingul terapeuților și începerea programului de intervenție. De aceea, începutul pare mai lent, deși părinții își doresc rezultate rapide. Trebuie subliniat faptul, că în partea de început, copilul face progrese într-un ritm mai lent, uneori problemele de comportament se intensifică, deoarece se simte o oarecare presiune asupra sa. Dacă dintr-o dată, el nu mai este lăsat să se autostimuleze în timpul liber pe care înainte îl avea, ci se modelează comportamente adecvate, o formă de opoziționism va apărea, lucru normal ce demonstrează că intervenția produce schimbări.

Este absolut normal să existe mituri și temeri despre orice formă de terapie, mai ales despre una care implică multe ore pe zi, o echipă complexă și care se termină doar atunci când copilul se duce la culcare!

Ce NU este ABA?

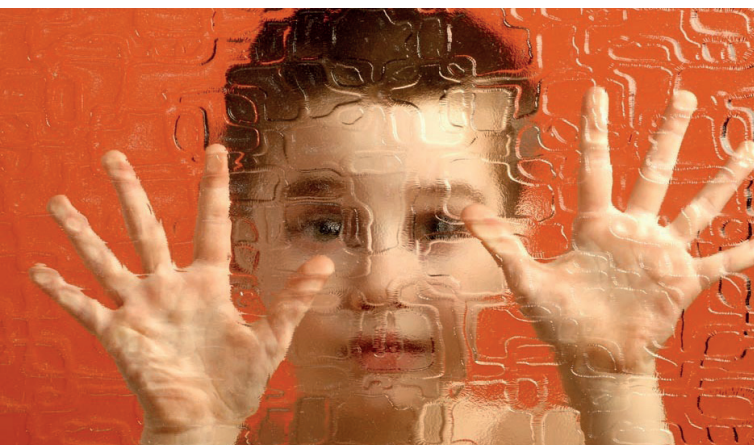
- *O terapie pentru autism.* Analiza aplicată a comportamentului este o știință cu o arie vastă de aplicabilitate. Analistii comportamentali lucrează în diverse domenii: de la intervenții pentru autism, boli mintale, întârzieri în dezvoltare, până la școli, grădinițe și învățământ special, management organizațional, psihologie sportivă, adicții, sănătate (schimbarea stilului de viață), criminalistică etc.

- *Dresarea copilului cu bucățele de ciocolată.* ABA folosește principiul recompensei validat științific în zeci de ani de cercetare pentru a

crește abilități și a reduce comportamente problemă. Copiii cu tulburări de dezvoltare pot avea la început interese puține și motivația fluctuantă pentru a învăța. De aceea avem nevoie să identificăm posibilele recompense ale copiilor - care vor fi întotdeauna individualizate- și să le folosim în beneficiul lor. Bineînțeles că obiectivul nostru va fi să ajungem ca acel copil să răspundă pozitiv la aprecierea celorlalți, laude, afecțiune și de aceea este necesar să începem cu pași mici.

- *Lucrul la măsută pe programe.* Un coordonator al echipei de terapie va crea un plan de intervenție personalizat în urma evaluării. Acel copil va învăța atât într-un mod structurat și adecvat vârstei sale cât și în mediu natural, prin joacă, afară, în parc, la magazin etc.

- *O terapie dură, intruzivă.* ABA

este eficientă și pozitivă. Pune accentul pe abilitățile copilului, captarea motivației sale. Un copil motivat, cu sesiuni de terapie echilibrate, distractive, va părea că învață prin joacă deși în spate vor fi zeci de ore de muncă și efort susținut.

- *O intervenție care nu ține cont de emoțiile și nevoile copilului-* Acest mit vine din înțelegerea greșită a conceptului de comportament în ABA. Persoanele care nu au fost inițiate în această abordare vor considera că atunci când vorbim despre comportament ne referim dacă acel copil se poartă bine sau nu. În ABA "comportamentul" este definit drept tot ceea ce face o persoană- de la acțiunile sale, abilități, emoții și cum își exprimă trăirile, nevoile, până la comportamente interne-sentimente și gânduri.

- *O terapie care transformă copilul într-un robot și care nu dezvoltă creativitatea.* Planul de intervenție personalizat al copilului va cuprinde întotdeauna și obiective pe abilități de joacă, exprimare, inițiativă, flexibilitate și modelarea creativității.

- *O terapie după un ghid*

de programe. Așa cum am specificat și mai sus, echipa de terapeuți alături de coordonator va evalua nivelul abilităților copilului, problemele sale de comportament și va crea un plan de intervenție corespunzător nevoilor. Acest plan este periodic revizuit, deciziile se iau pe baza colectărilor de date și se folosesc metode de predare validate în jurnale internaționale. Da, în ABA vom putea aprecia cantitativ și calitativ câte cuvinte noi a învățat un copil într-o săptămână de exemplu, deoarece ne bazăm spusele pe informațiile notate în fiecare sesiune de terapie. Coordonatorul nu va folosi ghiduri de programe și va scrie o listă pentru un copil. El își bazează deciziile pe abilitățile copilului și metode validate științific.

Nu este o intervenție terapeutică ce promite minuni, nu are nimic magic, este multă știință, cercetare și implicare! De aceea și funcționează!

Cum se desfășoară terapia copilului meu?

- Analistul comportamental coordonator va evalua copilul

- Va crea un plan de intervenție personalizat care cuprinde predarea abilităților deficitare și scăderea comportamentelor problemă prin înlocuirea lor cu unele adecvate social. Ariile de dezvoltare cuprinse pot fi: abilități de limbaj și comunicare, joacă și interacțiune socială, abilități de imitație, autonomie personală, rezolvare de problemă și abilități logice, pregătire pentru grădiniță și școală, etc.

- Echipa de terapeuți va implementa obiectivele în sesiunile de terapie. Acestea se pot desfășura peste tot. Copilul va merge și afară să învețe despre tramvai, și la zoo să vadă animalele și la magazin să își cumpere ceva bun, va sta și la masă să învețe cifrele , etc.

- Fiecare copil are dosarul său cu fișele unde se notează progresul zilnic, materiale personalizate, întăritori diferiți și oferți în funcție de factorii motivaționali

- Părinții continuă acasă și în timpul liber să exerseze pe abilitățile predate în terapie și aplică aceeași strategie ca și terapeuții pentru comportamentele problemă

- Evaluările se fac periodic la o lună, 3 luni, 6 luni etc.

- Există ședințe și întâlniri de echipă periodice în care se discută progresul sau dificultățile copilului și se caută cele mai bune soluții.

În prezent, în România sunt acreditați internațional 9 BCBA, 15 BCaBA și 45 tehnicieni, RBT. Mai multe informații despre persoanele acreditate se găsesc pe site-ul www.bacb.com.

Integrarea în grădiniță și școală

Toți copiii au dreptul la educație!

Serviciile de terapie bazate pe principiile analizei aplicate a comportamentului urmăresc să ofere cele mai bune șanse pentru o integrare în sistemul de educație tipic și în comunitate a copilului cu tulburări de dezvoltare. Planurile de intervenție personalizate vor include întotdeauna dezvoltarea unor abilități funcționale de viață astfel încât copilul să fie independent, să se poată adapta la medii diverse, să învețe și să se joace alături de ceilalți copii.

De aceea, de multe ori părinții vor fi întrebați pe parcursul terapiei despre dorințele și obiectivele lor de școlarizare a copilului. Decizia legată de parcursul educațional al copilului se va lua pe baza evoluției sale în terapie, evaluării realizate de Comisia de orientare școlară și de nevoile sale educaționale și emoționale. Recomandăm ca părinții și echipa de terapeuți să abordeze acest subiect al școlarizării cu cel puțin 1 an înainte. Facem acest lucru pentru a putea identifica ce este mai bine pentru copil, unde se va putea el dezvolta socio-emoțional adecvat nevoilor sale, dar și pentru a pregăti copilul din timp pentru noua etapă.

Vom opta pentru **învățământ special** atunci când:

- Copilul are grave probleme de comportament ce împiedică socializarea și duce la stigmatizare

- Copilul are probleme senzoriale- îi este frică de zgomote, încăperi cu multe persoane, spații mari

- Copilul nu poate învăța în grup

- Limbajul său nu este suficient dezvoltat și nu are o formă alternativă de comunicare pentru a fi înțeles și integrat în școală

- Abilitățile sale sunt foarte reduse

- Are retard cognitiv sever

- Condiția sa medicală sau tipul de dizabilitate necesită un anumit tip de grădiniță/școală- de ex. este nevăzător

- Comisia de orientare școlară, echipa de terapeuți împreună cu părinții decid că este cea mai bună soluție pentru copil din punct de vedere emoțional și al dezvoltării.

În cazul în care considerăm totuși că este mai bine pentru

copil a fi într-un mediu școlar sau de grădiniță de masă este important să ne pregătim din timp:

- va merge copilul singur sau va fi însoțit?

- care este nivelul abilităților sale momentan și care sunt prerechizitele pentru integrarea în grădiniță sau școală?

- va avea nevoie de curriculum adaptat?

- ce obiective trasăm acum în planul de intervenție și cum vom lucra în terapie astfel încât copilul să fie cât mai pregătit pentru noul mediu educațional?

Cum pregătim copilul pentru grădiniță și școală?

În terapie coordonatorul și echipa de terapeuți va evalua abilitățile necesare, dar și eventualele comportamente disfuncționale.

Planul de intervenție va putea cuprinde obiective ca :

- Creșterea timpului de a sta într-o activitate de grup, pe scaun, în bancă, pe covor etc.

- Dezvoltarea jocului funcțional independent, paralel și de colaborare

- Realizarea instrucțiunilor de grup

- Capacitatea de a sta focalizat pe sarcină

- Persistența în sarcină

- Abilitățile de comunicare

- Reglare auto-emoțională

- Reglare senzorială

- Abilități de autonomie personală

- Interes pentru copii și inițierea contactului social

- Comportamente adaptative și nu problematice

- Realizarea tranzițiilor între activități

Acestea sunt doar câteva exemple, fiecare plan terapeutic fiind personalizat în funcție de vârsta copilului, mediul unde el va merge, rezultatele la evaluare și obiectivele de recuperare a întârzierilor în general.

Grădinița / Școala de "acasă" - tot în cadrul terapiei desfășurate fie la domiciliu, fie într-un cabinet/instituție se pot organiza sesiuni de simulare a mediului și activităților de

la clasă. Pentru aceste sesiuni vom avea nevoie de:

- Un grup de copii

- O educatoare/ învățătoare"

- Un însoțitor- terapeutul sau cel care va merge propriu-zis cu copilul la grădiniță sau școală

- Un spațiu amenajat ca o clasă la proporții mai mici: tablă, bănci, dulăpioare cu jucării, loc pentru rucsac, apă, etc.

- Activitatea planificată pentru 20- 50 de minute

În cadrul acestor sesiuni, îi oferim copilului oportunitatea de a învăța înainte măcar o parte din ceea ce se așteaptă de la el în grupa de copii sau clasa din școală. Atunci când va începe integrarea, copilul va avea deja câteva cunoștințe și abilități necesare în noul mediu, ceea ce poate face tot procesul mai puțin stresant și nou.

Integrarea cu însoțitor-shadow.

Atunci când copilul nu este independent iar comportamentele sale nu sunt într-un totu funcționale, recomandăm să mergă însoțit. De regulă, un copil care beneficiază de terapie bazată pe principiile ABA, va merge cu un însoțitor cu experiență, așa numitul Shadow. Rolul acestei persoane este de a facilita învățarea în grup, socializarea și integrarea.

Shadowing-ul este termenul folosit de către specialiști și părinți pentru a desemna suportul de "unu la unu" într-o situație cotidiană, adus de o persoană specializată unui copil diagnosticat cu autism la grădiniță sau la școală. Acest însoțitor ajută copilul să îndeplinească sarcinile primite din partea cadrului didactic.

- Shadow-ul este un terapeut format în analiza aplicată a comportamentului care îi oferă copilului ajutorul necesar pentru a face față cu succes cerințelor școlare.

- Poate fi un membru al echipei terapeutice.

- Implementează metodele specifice analizei aplicate a comportamentului pentru a crește apariția comportamentelor deficitare și a reduce pe cele indezirabile.

- Păstrează o comunicare deschisă și activă între școală și echipa terapeutică/familie.

- Oferă copilului suport atunci când acesta are nevoie dar, de asemenea, știe să retragă acest ajutor, sprijinindu-l pe copil în drumul său spre independență.

Indiferent de stadiul în care vă aflați cu terapia momentan, discutați cu echipa de terapeuți despre opțiunile de integrare educațională și despre cum puteți pregăti copilul ca el să fie fericit și cât mai independent în mediul școlar.

sponsori & parteneri

tipar

trinom

Tipografia Trinom Str. Păduri, nr. 135, 310059, Arad

graphic design

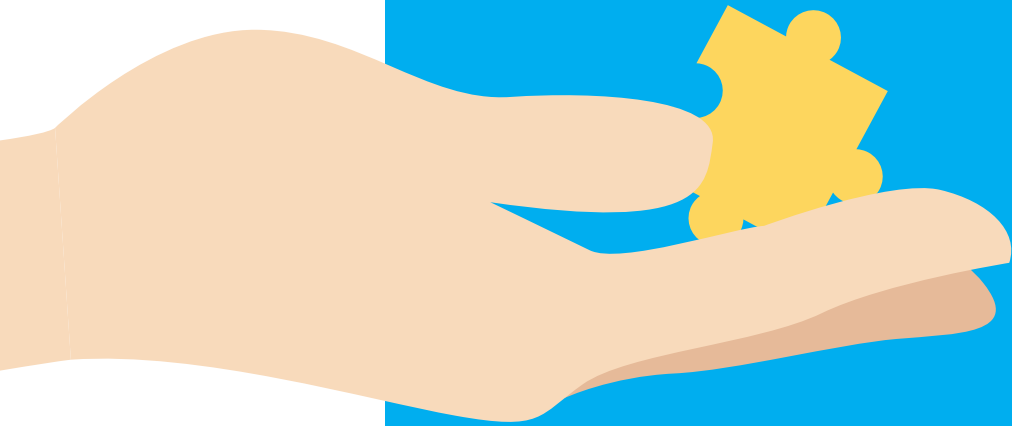

urbancat
more unleashed

realizat de

Ghid pentru părinți speciali

Asociația Copii și Zâne
Piața Plevnei, nr. 7, ap. 1
Timișoara
Tel: 0726339219
contact@copii-si-zane.ro
www.copii-si-zane.ro